

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

ЧОРНА Аліна Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки ННІ № 5 Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0519-7300>

ПАВЛЮТІН Юрій Миколайович - доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри адміністративної діяльності ННІ № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1992-7522>

МОЗГОВИЙ Олександр Олександрович - кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник відділу проблем публічного права Науково-дослідного інституту публічного права

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2836-7595>

УДК 342. 1

DOI: <https://doi.org/10.71404/LAW.UA.2026.1.70>

Досліджено загальну характеристику адміністративно-правового статусу Національної поліції України як суб'єкта забезпечення внутрішньої безпеки держави. Обґрунтовано актуальність теми в умовах ускладнення безпекового середовища, зумовленого воєнною агресією проти України та трансформацією внутрішніх загроз. Проаналізовано наукові підходи до розуміння категорій «правовий статус», «адміністративно-правовий статус», а також з'ясовано значення внутрішньої безпеки у структурі національної безпеки. Визначено, що адміністративно-правовий статус Національної поліції України не зводиться лише до сукупності прав і обов'язків, а охоплює її місце у системі суб'єктів публічної адміністрації, компетенцію, функціональне призначення, форми і методи діяльності, порядок реалізації повноважень та систему гарантій. Запропоновано розглядати структуру адміністративно-правового статусу поліції за допомогою виокремлення компетенційного, функціонального, організаційного, процедурного та гарантійного елементів. Особливу увагу приділено функціональному наповненню діяльності поліції, а також нормативній неузгодженості її місця у системі забезпечення національної та внутрішньої безпеки держави. Обґрунто-

вано, що підвищення ефективності реалізації адміністративно-правового статусу Національної поліції України потребує вдосконалення нормативного регулювання її компетенцій, конкретизації адміністративних процедур, визначення меж дискреційних повноважень, посилення механізмів контролю та розвитку міжвідомчої взаємодії.

Ключові слова: Національна поліція, суб'єкт, внутрішня безпека держави, адміністративно-правовий статус, компетенція, функції.

Постановка проблеми

Сучасні умови розвитку української державності характеризуються суттєвим ускладненням безпеки, що зумовлено як триваючою воєнною агресією проти України, так і трансформацією внутрішніх загроз, пов'язаних із зростанням організованих форм злочинності, поширенням корупційних практик, кіберзлочинністю та підвищенням рівня соціальної напруженості. За таких умов забезпечення внутрішньої безпеки держави набуває пріоритетного значення та потребує ефективного функціонування системи уповноважених суб'єктів.

Важливе місце у цій системі належить Національній поліції України як суб'єкту публічної адміністрації, діяльність якого спрямована на охорону прав і свобод людини, підтримання публічної безпеки і порядку, а також протидію злочинності. Водночас ефективність виконання зазначених завдань значною мірою залежить від належного нормативного закріплення та наукового осмислення адміністративно-правового статусу поліції, який визначає її місце у системі публічної влади, обсяг компетенції, а також межі та способи реалізації відповідних повноважень.

В умовах сучасних безпекових викликів особливої актуальності набуває питання системного розуміння адміністративно-правового статусу поліції України саме як суб'єкта забезпечення внутрішньої безпеки держави. Йдеться не лише про формальне визначення її прав і обов'язків, а й про встановлення структурних елементів такого статусу, їх взаємозв'язку та ролі у забезпеченні ефективності поліцейської діяльності.

Незважаючи на наявність значного масиву нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, спостерігається відсутність цілісного підходу до визначення змісту її адміністративно-правового статусу, що ускладнює як теоретичне осмислення відповідної категорії, так і практичну реалізацію покладених на поліцію функцій у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави.

Отже, актуальність дослідження зумовлена необхідністю комплексного визначення адміністративно-правового статусу поліції, уточнення його структурних елементів та ролі у механізмі забезпечення внутрішньої безпеки держави в умовах сучасних безпекових викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблематика адміністративно-правового статусу Національної поліції України, є предметом наукових досліджень як у межах загальної теорії права, так і адміністративного права.

Теоретичні засади розуміння правового статусу як комплексної юридичної катего-

рії розкрито у працях І. Федотової, яка обґрунтовує його багаторівневу природу та доцільність розмежування у широкому й вузькому значеннях [1]. Питання співвідношення правового та адміністративно-правового статусу суб'єктів публічної адміністрації досліджено А. Сердюком, який підкреслює конкретизуючий характер адміністративно-правового статусу через призму функцій, компетенції та організаційної структури [2]. Окремі аспекти правового статусу державних органів розглядає О. Бандурка, акцентуючи на необхідності його розширеного тлумачення з урахуванням організаційних і функціональних характеристик [3].

Проблеми адміністративно-правового статусу Національної поліції України та особливостей його реалізації в умовах сучасних викликів досліджуються у працях О. Форостяна, М. Романова, які обґрунтовують значення нормативної визначеності компетенції поліції, особливо в умовах дії правового режиму воєнного стану [4]. Питання функціонального наповнення діяльності поліції, зокрема у контексті надання поліцейських послуг, розкрито у роботах Д. Ластовича, який пропонує деталізовану класифікацію функцій поліції [5] та ін.

Окрему увагу приділено дослідженню місця Національної поліції України у системі забезпечення національної безпеки. Зокрема, Ю. Загуменна аналізує роль поліції як суб'єкта забезпечення безпеки та звертає увагу на наявність певної нормативної невизначеності щодо її статусу у секторі безпеки і оборони [6].

Водночас, незважаючи на значні наукові напрацювання, у сучасній адміністративно-правовій науці відсутній комплексний підхід до визначення адміністративно-правового статусу Національної поліції України саме як суб'єкта внутрішньої безпеки держави, що зумовлює необхідність подальшого дослідження зазначеної проблематики.

Виклад основного матеріалу

Насамперед для характеристики адміністративно-правового статусу Національної поліції України як суб'єкта внутрішньої безпеки держави доцільно звернутися до змісту категорій «статус», «національна безпека»

та «внутрішня безпека», оскільки остання є складовою загальної безпекової системи.

Щодо з'ясування змісту «національної безпеки», то слід наголосити, що у наукових підходах вона розглядається як багаторівнева категорія, у структурі якої виокремлюють безпеку особи, суспільства та держави, що в сукупності формують її соціальний вимір. Поряд із цим у науковій літературі проводиться розмежування між внутрішньою і зовнішньою безпекою, а також між окремими видами безпеки залежно від сфер суспільного життя, зокрема економічною, політичною, соціальною, екологічною, інформаційною та воєнною (оборонною) тощо. Саме в межах цих сфер виникають і розвиваються суперечності, загострення яких здатне породжувати внутрішні джерела небезпеки, у тому числі кримінального характеру [7, с. 93]. На нашу думку, таке розуміння структури національної безпеки має принципове значення для цілей нашого дослідження, оскільки дозволяє розглядати внутрішню безпеку як окремий функціональний елемент безпекової системи держави, у межах якого Національна поліція України реалізує значний обсяг публічно-владних повноважень.

«Статус» згідно Великого тлумачного словника сучасної української мови – це правове становище громадян, державних і громадських органів, міжнародних організацій тощо [8, с. 1387]. У науковій літературі звертається увага на багатозначність категорії «правовий статус». І. Федотова обґрунтовує доцільність його розмежування у широкому та вузькому значеннях. У широкому розумінні правовий статус розглядається як узагальнена характеристика становища суб'єкта у правовій системі держави, що має комплексний характер і охоплює різні види правового статусу у межах системи правовідносин. Натомість у вузькому значенні правовий статус визначається як конкретизована система елементів, що характеризує участь суб'єкта у певних правовідносинах і включає сукупність його прав, обов'язків, принципів діяльності та гарантій їх реалізації, закріплених у відповідній галузі права. При цьому категорії «правовий статус» і «правове становище» розглядаються як змістовно

тотожні та використовуються у юридичній науці як взаємозамінні [1, с. 8].

На нашу думку, саме таке розмежування дозволяє більш точно визначити зміст адміністративно-правового статусу поліції України, враховуючи як його загальносистемний характер, так і особливості реалізації у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави.

Розвиваючи підходи до розуміння зазначеної категорії, у науковій літературі звертається увага на співвідношення понять «правовий статус» та «адміністративно-правовий статус». Так, А. Сердюк обґрунтовує, що правовий статус має більш загальний характер і охоплює адміністративно-правовий статус як його складову. На відміну від загального правового статусу, який визначає базове правове становище суб'єкта через систему прав і обов'язків, адміністративно-правовий статус конкретизує його положення у сфері публічного управління, включаючи не лише права та обов'язки, а й завдання, функції, компетенцію, організаційно-управлінську структуру, порядок утворення і діяльності, а також форми відповідальності [2, с. 78].

У свою чергу, О. Бандурка підкреслює, що звужене розуміння правового статусу виключно як сукупності владних повноважень не дозволяє повною мірою відобразити зміст цієї категорії. На його думку, правовий статус державного органу має розглядатися ширше, оскільки охоплює не лише його компетенцію, а й організаційні та функціональні характеристики такої діяльності, які визначають реальне місце органу у системі державної влади [3, с. 85].

На нашу думку, наведені підходи свідчать про доцільність розгляду адміністративно-правового статусу поліції як самостійної, структурно складної категорії, яка не може бути зведена виключно до сукупності повноважень, а має охоплювати функціональні, організаційні та процедурні аспекти її діяльності.

У межах адміністративно-правової науки адміністративно-правовий статус розглядається як комплексна характеристика суб'єкта публічної адміністрації, що охоплює визначені нормами права його права, обов'язки, повноваження, функції, а також гарантії їх реалізації.

Водночас аналіз підходів до розуміння адміністративно-правового статусу свідчить про відсутність єдиного підходу до визначення його структури та змісту, що зумовлює необхідність уточнення цієї категорії стосовно поліції.

Адміністративно-правовий статус поліції відображає її місце та роль у системі публічної влади, визначаючи у нормативно закріпленій формі ключові характеристики її функціонування як суб'єкта суспільних відносин. Його зміст охоплює не лише формальне закріплення прав і обов'язків, а й більш широку сукупність елементів, що характеризують діяльність поліції, зокрема її соціальне призначення як носія державної влади, основні принципи функціонування, обсяг і зміст повноважень, юридичну відповідальність, організаційно-управлінську структуру, а також особливості взаємодії з іншими суб'єктами публічної та приватної сфери [9].

Водночас слід урахувати, що адміністративно-правовий статус поліції тісно пов'язаний із загальними засадами правового статусу людини і громадянина, оскільки саме через реалізацію повноважень поліції забезпечується їх фактичне гарантування. В умовах дії правового режиму воєнного стану цей взаємозв'язок набуває особливого значення, оскільки розширення повноважень поліції має супроводжуватися належними правовими гарантіями їх реалізації. У цьому питанні ключове значення має компетенція поліції, яка становить системно впорядковану сукупність прав, обов'язків і повноважень, що реалізуються від імені держави з метою забезпечення правопорядку та захисту прав і свобод людини [4, с. 44-45].

На нашу думку, наведений підхід дозволяє розглядати адміністративно-правовий статус поліції не як формальну сукупність прав і обов'язків, а як складну системну категорію, що відображає реальні механізми реалізації публічно-владних повноважень у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави. Саме це обумовлює необхідність подальшого уточнення його структурних елементів та функціонального наповнення.

З огляду на викладене, адміністративно-правовий статус Національної поліції Укра-

їни як суб'єкта забезпечення внутрішньої безпеки держави доцільно визначати як сукупність закріплених нормами адміністративного права елементів, що визначають її місце у системі суб'єктів публічної адміністрації, обсяг компетенції, функціональне призначення, форми і методи діяльності, а також порядок реалізації повноважень у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави.

Водночас адміністративно-правовий статус Національної поліції України має не лише доктринальне, а й чітко виражене нормативне підґрунтя. Його зміст формується під впливом положень Конституції України, які визначають засадничі вимоги до діяльності органів державної влади [10], Закону України «Про Національну поліцію», що закріплює завдання, принципи та повноваження поліції [11], Закону України «Про національну безпеку України», який визначає її місце у секторі безпеки і оборони [12], а також Положення про Національну поліцію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України, де конкретизовано організаційні засади діяльності цього органу [13]. В умовах воєнного стану зміст адміністративно-правового статусу поліції додатково модифікується нормами спеціального законодавства, насамперед Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [14], а процедурний порядок реалізації окремих владних повноважень має оцінюватися також крізь призму Закону України «Про адміністративну процедуру» [15].

У науковій літературі, зокрема у дослідженнях, присвячених поліцейським послугам, пропонується більш деталізований підхід до визначення функціонального наповнення діяльності поліції. Так, обґрунтовується доцільність виокремлення таких функцій, як адміністративна, комунікативна, оперативно-розшукова, виховна, кримінально-процесуальна, профілактична, соціально-сервісна та охоронна. Така класифікація відображає багатовекторний характер діяльності поліції та дозволяє більш повно розкрити зміст її публічно-владного призначення [5, с. 143]. На нашу думку, наведений підхід має важливе методологічне значення, оскільки дозволяє пов'язати функціональ-

не призначення поліції з її адміністративно-правовим статусом та обґрунтувати виокремлення відповідних структурних елементів такого статусу.

Адміністративно-правовий статус поліції має складну внутрішню структуру, що включає взаємопов'язані елементи, кожен з яких виконує самостійну функцію у механізмі реалізації публічно-владних повноважень. У структурі адміністративно-правового статусу поліції доцільно виокремлювати компетенційний, функціональний, організаційний, процедурний та гарантійний елементи.

Центральним елементом адміністративно-правового статусу поліції є її компетенція, яка охоплює сукупність визначених законом повноважень, спрямованих на забезпечення публічної безпеки, протидію правопорушенням та охорону прав і свобод людини. Водночас особливістю компетенції поліції є поєднання превентивних, правоохоронних та владно-примусових повноважень, що зумовлює підвищені вимоги до чіткості їх нормативного визначення та процедур реалізації.

Національна поліція України функціонує як центральний орган виконавчої влади, що має самостійний адміністративно-правовий статус, який визначає особливості реалізації її функціонального призначення у сфері забезпечення публічної та внутрішньої безпеки. Такий статус передбачає певний рівень організаційної відокремленості поліції, водночас не виключаючи її інституційного зв'язку з Міністерством внутрішніх справ України, яке забезпечує формування державної політики у відповідних сферах. Міністерство внутрішніх справ України як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, визначає загальні засади державної політики у сферах охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку, міграційної політики, цивільного захисту та інших суміжних напрямів. У цьому контексті поліція виступає безпосереднім суб'єктом реалізації відповідної політики, що зумовлює особливості її компетенції та відмежовує її від інших суб'єктів сектору безпеки і оборони.

З огляду на викладене, компетенція поліції формується з урахуванням як загальних напрямів державної політики, так і особливостей правового режиму, в межах якого вона функціонує. В умовах воєнного стану це набуває особливого значення, оскільки розширення повноважень поліції має бути чітко нормативно визначеним і узгодженим із встановленими обмеженнями прав і свобод людини. Саме така нормативна визначеність компетенції забезпечує ефективність діяльності поліції та спрямування її ресурсів на вирішення актуальних завдань у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави [4, с. 46–47]. На нашу думку, саме через визначення меж компетенції та співвідношення повноважень Національної поліції України з функціями інших суб'єктів публічної адміністрації розкривається її реальне місце у механізмі забезпечення внутрішньої безпеки держави.

Водночас у науковій літературі звертається увага на певну неузгодженість нормативно-правового визначення місця Національної поліції України у системі забезпечення національної безпеки. Зокрема, законодавство, відносячи поліцію до складу сектору безпеки і оборони, не конкретизує її завдання саме як суб'єкта забезпечення національної безпеки. При цьому у профільному законі, що регламентує діяльність Національної поліції України, відсутнє пряме закріплення її статусу як суб'єкта відповідного сектору, що зумовлює наявність певної нормативної невизначеності у цьому питанні [6, с. 165–166]. На нашу думку, така нормативна неузгодженість у визначенні статусу Національної поліції України свідчить про необхідність більш чіткого розмежування її функцій у системі забезпечення національної та внутрішньої безпеки держави, що має важливе значення для підвищення ефективності її діяльності.

Функціональний елемент адміністративно-правового статусу поліції України відображає основні напрями її діяльності у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави. З урахуванням наукових підходів до їх класифікації до таких функцій доцільно віднести превентивну, правоохоронну, координаційну та сервісну, які у сукупності

відображають узагальнені напрями реалізації покладених на поліцію завдань.

Ю. Загуменна зазначає, що аналіз нормативно-правових положень та практики діяльності Національної поліції України свідчить про те, що вона фактично бере участь у забезпеченні різних рівнів безпеки, зокрема стратегічного, тактичного та оперативного. Така участь реалізується у межах адміністративної, оперативно-розшукової та кримінально-процесуальної діяльності, що підтверджує її комплексний характер як суб'єкта забезпечення безпеки [6, с. 167]. Це дозволяє стверджувати, що реальна роль Національної поліції України у системі забезпечення безпеки є ширшою, ніж її формально визначений нормативний статус.

Організаційний елемент адміністративно-правового статусу визначає місце поліції України у системі суб'єктів публічної адміністрації та сектору безпеки і оборони. У цьому контексті поліція виступає як центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику, спрямовану на забезпечення публічної безпеки та внутрішньої безпеки держави.

Важливим елементом адміністративно-правового статусу поліції України є процедурний компонент, який охоплює встановлені законодавством форми, методи та порядок реалізації повноважень. Саме за допомогою адміністративних процедур забезпечується законність, обґрунтованість та передбачуваність діяльності поліції, що має принципове значення в умовах здійснення владних повноважень.

Окреме місце у структурі адміністративно-правового статусу поліції України займає гарантійна складова, яка включає механізми контролю, відповідальності та оскарження рішень.

Наявність ефективних гарантій виступає необхідною умовою забезпечення законності діяльності поліції, запобігання зловживанню владою та дотримання прав і свобод людини.

У системі забезпечення внутрішньої безпеки держави поліція виконує одну з головних ролей, забезпечуючи безпосередню реалізацію заходів щодо протидії правопорушенням, підтримання правопорядку

та захисту прав громадян. Її діяльність має комплексний характер та здійснюється у взаємодії з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, що зумовлює необхідність чіткого нормативного визначення механізмів такої взаємодії.

В умовах дії правового режиму воєнного стану адміністративно-правовий статус поліції України набуває додаткових ознак, що пов'язані з розширенням її повноважень, підвищенням інтенсивності діяльності та необхідністю оперативного реагування на загрози. Зазначене, у свою чергу, актуалізує питання забезпечення балансу між ефективністю діяльності поліції та дотриманням прав і свобод людини.

Окрему увагу слід звернути на те, що чинне законодавство містить певні елементи непослідовності у визначенні ролі Національної поліції України у сфері забезпечення безпеки. Зокрема, поряд із відсутністю чіткого закріплення її статусу як суб'єкта сектору безпеки і оборони, законодавець одночасно передбачає участь поліцейських у заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, що свідчить про фактичне визнання такої ролі [6, с. 167]. Така ситуація вимагає подальшого нормативного уточнення місця та ролі Національної поліції України у системі забезпечення внутрішньої безпеки держави.

Аналіз практики діяльності поліції України свідчить про наявність низки проблем, що впливають на ефективність реалізації її адміністративно-правового статусу.

До таких проблем доцільно віднести недостатню процедурну визначеність окремих повноважень, ризики надмірної дискреції під час реалізації повноважень, недосконалість механізмів контролю, проблеми міжвідомчої взаємодії.

З огляду на викладене, удосконалення адміністративно-правового статусу поліції України має здійснюватися шляхом конкретизації адміністративних процедур, визначення меж дискреції, посилення контролю, розвитку міжвідомчої взаємодії та адаптації до умов воєнного стану.

Висновки

Проведене дослідження дозволяє дійти висновку, що адміністративно-право-

вий статус Національної поліції України як суб'єкта забезпечення внутрішньої безпеки держави є складною, багаторівневою правовою категорією, зміст якої не обмежується формальним закріпленням прав і обов'язків, а охоплює функціональні, організаційні та процедурні характеристики діяльності цього органу. Встановлено, що головним елементом такого статусу виступає компетенція поліції, яка визначає межі реалізації публічно-владних повноважень та забезпечує її місце у системі суб'єктів публічної адміністрації. Обґрунтовано доцільність розгляду адміністративно-правового статусу поліції через систему взаємопов'язаних елементів, зокрема компетенційного, функціонального, організаційного, процедурного та гарантійного, що у сукупності забезпечують реалізацію її призначення у сфері внутрішньої безпеки держави.

Визначено, що функціональне наповнення діяльності поліції має багатовекторний характер та включає адміністративні, правоохоронні, процесуальні, профілактичні та сервісні напрями, що відображає її комплексну роль у механізмі забезпечення безпеки. Водночас встановлено наявність певної нормативної неузгодженості щодо визначення місця Національної поліції України у системі забезпечення національної безпеки, що проявляється у відсутності чіткого закріплення її статусу як суб'єкта відповідного сектору при фактичному виконанні таких функцій.

На нашу думку, підвищення ефективності реалізації адміністративно-правового статусу Національної поліції України потребує удосконалення нормативного регулювання її компетенції, конкретизації адміністративних процедур, визначення меж дискреційних повноважень, а також посилення механізмів контролю та міжвідомчої взаємодії. Саме комплексне вирішення зазначених питань дозволить забезпечити належний баланс між ефективністю діяльності поліції та дотриманням прав і свобод людини в умовах сучасних безпекових викликів.

Література

1. Федотова І. О. Теоретичні аспекти визначення змісту та елементів правового статусу суб'єктів митних правовідносин. *Вісник*

Академії митної служби України. Серія: «Право». 2012. № 1(8), С. 7-13. URL: <http://biblioumsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/637>

2. Сердюк А. М. Поняття та елементи адміністративно-правового статусу патрульної поліції України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2016. Випуск 1. Том 3. С. 76-80.

3. Бандурка О. О. Правовий статус державної податкової служби України: поняття та структура. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2004. Вип. 25. С. 85-91. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2004_25_17

4. Форостян О. С., Романов М. Ю. Адміністративно-правове регулювання діяльності Національної поліції України в умовах дії правового режиму воєнного стану: монографія. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ. Київ: «7БЦ», 2025. 224 с.

5. Ластович Д. М. Місце та значення поліцейських послуг в діяльності Національної поліції. *Форум права*. 2016. № 1. С. 141-146. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7163c566-affd-4972-a408-8e27f80e9637/content>

6. Загуменна, Ю. О. Національна поліція України як суб'єкт забезпечення національної безпеки. *Проблеми сучасної поліцейстики: тези доп. наук. -практ. конф. (м. Харків, 20 квіт. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Ф-т № 6, Каф. правоох. діяльності та поліцейстики, Наук. парк «Наука та безпека»*. Харків, 2022. С. 164-168.

7. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади: монографія / за заг. ред. О. П. Дзьобаня. Харків: Право, 2021. 776 с.

8. Великий тлумачний словник сучасної української мови: 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ; Ірпінь: Перун, 2005. – VIII, 1728 с.

9. Дмитрик Р. В. Адміністративно-правовий статус поліцейського в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2021. 204 с.

10. Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 р. № 254к/96-ВР (зі змін. та допов.).

11. Про Національну поліцію: Закон України від 02. 07. 2015 р. № 580-VIII (зі

змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> .

12. Про національну безпеку України : Закон України від 21. 06. 2018 р. № 2469-VIII (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>

13. Про затвердження Положення про Національну поліцію : Постанова Кабінету Міністрів України від 28. 10. 2015 № 877 (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>.

14. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12. 05. 2015 р. № 389-VIII (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

15. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17. 02. 2022 р. № 2073-IX (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.

**GENERAL CHARACTERISTICS OF
THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL
STATUS OF THE NATIONAL POLICE OF
UKRAINE AS A SUBJECT OF ENSURING
THE INTERNAL SECURITY OF THE
STATE**

The general characteristics of the administrative and legal status of the National Police of Ukraine as a subject of ensuring the internal security of the state are studied. The relevance of the topic in the conditions of the complication of the security environment caused by military aggression against Ukraine

and the transformation of internal threats is substantiated. Scientific approaches to understanding the categories of “legal status”, “administrative and legal status” are analyzed, and the significance of internal security in the structure of national security is also clarified. It is determined that the administrative and legal status of the National Police of Ukraine is not reduced only to a set of rights and obligations, but covers its place in the system of subjects of public administration, competence, functional purpose, forms and methods of activity, the procedure for exercising powers and a system of guarantees. It is proposed to consider the structure of the administrative and legal status of the police by identifying the competence, functional, organizational, procedural and guarantee elements. Special attention is paid to the functional filling of the police activities, as well as the regulatory inconsistency of its place in the system of ensuring national and internal security of the state. It is substantiated that increasing the efficiency of implementing the administrative and legal status of the National Police of Ukraine requires improving the regulatory regulation of its competence, specifying administrative procedures, defining the limits of discretionary powers, strengthening control mechanisms and developing interagency cooperation.

Key words: National Police, subject, internal security of the state, administrative and legal status, competence, functions.